

Gerrit Radersma knapte in tien jaar Staverse Jol helemaal op

SNEEK - Vorige week woensdag werd bij watersportbedrijf Henk Schippers aan de IJlsterkade in Sneek de in originele staat gebrachte Staverse Jol WK2 te water gelaten. Het scheepje is eigendom van Gerrit Radersma uit Sneek. Hoewel er tussen de werkzaamheden door veel gezeild werd met de Jol, is de eigenaar de afgelopen tien jaar druk bezig geweest met de restauratie. Al dit werk werd op 8 maart jongstleden bekroond, toen de Staverse Jol door de Vereniging Botterbehoud verklaard werd tot Nederlands Varend Monument.

In 1975 wilden de heer en mevrouw Radersma hun polyester zeiljachtje verkopen. De enige serieuze gegadigde wilde alleen tot aankoop overgaan als hij er een oud vissersscheepje bij in kon ruilen. Zo kwamen zij in het bezit van een in erbarmelijke staat verkerende Staverse Jol. De boot lekte op verschillende plaatsen, en enkele leggers waren door houtrot zeer zwaar aangetast. De romp was helemaal overtrokken met blik en teerpapier, zodat ook voor het houtwerk eronder het ergste gevreesd moest worden. Hoopvol was dat de indeling van het schip origineel bleek te zijn.

Ondanks de slechte staat van het schip nam het echtpaar Radersma het schip in gebruik. In 1975 namen ze ook deel aan de Visserijdagen in Workum. Na het zeilseizoen werd echter besloten tot een grondige opknappbeurt van de Jol. Dit gebeurde op de werf van Joh. van der Meulen te Sneek. Het achterschip werd ontdaan van het blik en ondermeer voorzien van een nieuw stuk doodhout en een nieuwe spiegel. Hierbij bleven de oorspronkelijke vormen van het schip geheel bewaard. In de jaren erna is de Staverse Jol gedurende de wintermaanden door de heer Radersma zelf stukje bij beetje verder opgeknapt. Ook het tuig werd vernieuwd. De laatste grote restauratie nam afgelopen zomer een aanvang. Het voorschip zat nog steeds ingepakt in blik tot twintig centimeter

Tijdens de diverse restauratiebeurten kwam veel verrot hout onder het blik tevoorschijn.

Het grootste deel van de werkzaamheden werd door Gerrit Radersma zelf uitgevoerd. (Foto Studio Ger Dijs)

boven de waterlijn. Het hout onder het blik bleek totaal verrot te zijn, en werd vervangen door nieuw eikehout. Ook diverse leggers werden gedeeltelijk vervangen.

Gerrit Radersma heeft in het dagelijks leven een kantoorfunctie bij Jachtbouw Amels in Makkum. Het bouwen van schepen is hem dus geenszins vreemd, hoewel de restauratie van dit oude vissersscheepje natuurlijk

BIJ DE FOTO BOVEN:

Op deze foto van de jongste te waterlating van de Staverse Jol is te zien dat het schip weer in puike konditie verkeert.

(Foto Studio Ger Dijs)

heel wat anders is als de bouw van uiterst luukse jachten, waar Amels zich mee bezig houdt. Het is een heel leuk contrast om overdag met elektronika en de modernste materialen bezig te zijn, en in je vrije tijd met traditioneel materiaal als eike- en teakhout, aldus de heer Radersma. Het restaureren van zo'n Staverse Jol vereist uiteraard veel vakmanschap. Omdat Gerrit Radersma in vroeger jaren een opleiding tot scheepstimmerman heeft gevolgd, kon hij het grootste deel van de werkzaamheden zelf uitvoeren.

De mechanische voortstuwing van het schip werd tot de laatste restauratie steeds verzorgd door een buitenboordmotor. Omdat dit eigenlijk niet past bij zo'n oud vaartuig, en ook omwille van de veiligheid, moest er een binnenboordmotor geplaatst worden. Dit is door de Vereniging Botterbehoud toegestaan, mits de motor ouder is dan twintig jaar. Radersma was dan ook erg gelukkig met de 23 jaar oude „Petter“ dieselmotor, die hij vorig jaar op de kop kon tikken. Ook deze motor moest geheel gereviseerd worden en van diverse nieuwe onderdelen voorzien. In een aantal gevallen bleken nieuwe onderdelen niet meer te koop, en moesten dus zelf vervaardigd worden.

De Staverse Jol van Radersma heeft een lengte van 22 voet, zo'n zesentwintig meter dus. Dezelfde schepen werden vroeger ook wel gebouwd met een lengte van 24 voet. Tegenwoordig worden er wel „zogenaamde“ Staverse Jollen gemaakt met een lengte van tien meter. Het schip van de heer Radersma is waarschijnlijk gebouwd in 1905 in Kornhorn. In die tijd was de Staverse Jol het meest zeewaardige Zuiderzeeschip. Vanwege het ontbreken van zwaarden, typerend voor deze vissersschepen, kon de Staverse Jol nog uitvaren, als de zee voor Bidders al te woest was.

Een Staverse Jol die helemaal in puike konditie verkeert is een vrij grote zeldzaamheid. In totaal zijn er zeven van deze schepen verklaard tot Nederlands varend monument. In Friesland is er naast het schip van de heer Radersma nog één Staverse Jol, eigendom van de gebroeders Bauke en Johan Hobma uit Blauwhuis. Gewoonlijk zijn alle zeven originele Staverse Jollen aanwezig bij de Workumer Visserijdagen, die ieder jaar in oktober plaatsvinden. Daarnaast zal het schip van de heer Radersma ook nog te bewonderen zijn op Sail Amsterdam. Maar liefst drie verschillende organisaties hadden hem hiertoe uitgenodigd. Voor beide weken heeft hij van het betreffende ministerie vergunning gekregen om het aloude vissersvak uit te oefenen.